

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი
ფინანსური ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად
საანგარიშო წლისათვის, რომელიც დასრულდა
2016 წლის 31 დეკემბერს

შინაარსი:

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა..... 3

ფინანსური ანგარიშგებები

სრული შემოსავლის ანგარიშგება..... 5
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 6
ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ 7
ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება 8

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

1. ზოგადი ინფორმაცია..... 9
2. მომზადების საფუძვლები..... 9
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა 12
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები 18
5. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი 19
6. შემოსავალი ადრე დაფარვის საკომისიოდან და ჯარიმებიდან 19
7. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი..... 19
8. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები 19
9. მოგების გადასახადი 20
10. ფული და ფულის ეკვივალენტები 20
11. კლიენტებზე გაცემული სესხები..... 21
12. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები 22
13. მიღებული სესხები 23
14. სხვა ვალდებულებები 23
15. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა 24
16. კაპიტალის მართვა 27
17. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან 28
18. ბალანსის შემდგომი მოვლენები 29

T: +995 32 254 58 45
 T: +995 32 218 81 88
 @ bdo@bdo.ge
 www.bdo.ge

ი.თარხნიშვილის ქუჩა 2
 ვერე ბიზნეს ცენტრი
 0179 თბილისი
 საქართველო

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელის მენეჯმენტს და დამფუძნებლებს:

უარი მოსაზრების გამოთქმაზე

ჩვენ არ გამოვხატავთ მოსაზრებას თანდართულ შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელის (შემდეგში „ორგანიზაცია“) ფინანსურ ანგარიშგებებზე, რადგან მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძვლის აზნაგში აღწერილი საკითხების ფინანსურ ანგარიშგებაზე გავლენის მნიშვნელობის გამო, ვერ შევძელით საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულებების მოპოვება და ვერ შევიქმენით საფუძველი მოსაზრების გამოსახატავად.

ჩვენ ჩავატარეთ კომპანიის ფინანსური ანგარიშგებების აუდიტი, რომელიც მოიცავს ანგარიშგებას ფინანსური მდგომარეობის შესახებ 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სრული შემოსავლის ანგარიშგებას, ანგარიშგებას კაპიტალში განხორციელებული ცვლილებების შესახებ, ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებასა და ფინანსური ანგარიშგებების თანდართულ შენიშვნებს, რომლებშიც აგრეთვე შედის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები.

მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველი

როგორც ეს მე-18 შენიშვნაშია მოცემული, ორგანიზაციამ 2017 წლის 10 ოქტომბერს გააფორმა ხელშეკრულება კლიენტებზე გაცემული სესხების აღრიცხვის ახალი პროგრამული უზრუნველყოფის დანერგვასთან დაკავშირებით და 2018 წლის 1 მაისიდან დაიწყო ოპერაციების ასახვა. თუმცა, ახალ პროგრამაში არ მომხდარა იმ ინფორმაციის მიგრაცია, რომელიც ეკუთვნოდა 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბერს დასრულებულ საანგარიშგებო წლებს. შესაბამისად, ჩვენ არ მოგვეცა საშუალება მოგვეპოვებინა სრულყოფილი ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემულ სესხებთან დაკავშირებით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გამო, ვერ განვსაზღვრეთ, აუცილებელი იყო თუ არა რაიმე კორექტირების შეტანა აღრიცხულ ან აღურიცხავ კლიენტებზე გაცემულ სესხებთან, საპროცენტო შემოსავალთან, კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ხარჯთან, საკურსო სხვაობიდან წარმოქმნილ წმინდა შემოსავალთან და გადავადებული მოგების საგადასახადო აქტივთან დაკავშირებით, აგრეთვე საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგების ელემენტებში.

მენეჯმენტისა და მართვის უფლებით აღჭურვილი პირების პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ანგარიშგების მოსამზადებლად მენეჯმენტი ვალდებულია შეაფასოს კომპანიის საქმიანობის უწყვეტობა და წარადგინოს საქმიანობის უწყვეტობასთან დაკავშირებული საკითხები. ასევე ანგარიშგება მოამზადოს საქმიანობის უწყვეტობის დაშვებაზე თუ არ აპირებს კომპანიის ოპერაციების შეჩერებას ან ლიკვიდაციას.

მართვის უფლებით აღჭურვილი პირები პასუხისმგებელი არიან კომპანიის ფინანსური რეპორტირების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

შპს ბიდიო არის საქართველოში რეგისტრირებული შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება, რომელიც წარმოადგენს გაერთიანებულ სამეფოში რეგისტრირებული გარანტიით შეზღუდული კომპანიის – “ბიდიო ინტერნეშენალ ლიმიტედის” წევრს და შედის ბიდიოს დამოუკიდებელი ფირმების საერთაშორისო ქსელის შემადგენლობაში.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენ პასუხისმგებელი ვართ, ჩავატაროთ კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი საერთაშორისო აუდიტის სტანდარტების შესაბამისად და გამოვცეთ დასკვნა. მიუხედავად ამისა, ჩვენი რეპორტის მოსაზრების გამოთქმაზე უარის თქმის ნაწილში მოცემული მიზეზების გამო, ვერ მოვიპოვეთ საკმარისი მტკიცებულების მიღება ამ ფინანსურ ანგარიშგებაზე მოსაზრების გამოსახატად.

ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებელი საქართველოში მოქმედი აუდიტის მოთხოვნების შესაბამისად და ამავე მოთხოვნების შესაბამისად შევასრულეთ სხვა ჩვენზე დაკისრებული ეთიკასთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობები.

დამოუკიდებელი აუდიტორის ამ დასკვნაში მოცემულ აუდიტის შედეგებზე პასუხისმგებელია გარიგების პარტნიორი: ივანე ჟუჟუნაშვილი

შპს „ბიდიოს“ სახელით
თბილისი, საქართველო
17 ივლისი, 2018

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

(ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	2016	2015
საპროცენტო შემოსავალი	5	10,200,502	10,281,751
საპროცენტო ხარჯი	5	(3,038,820)	(3,312,978)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაუფასურებამდე		7,161,682	6,968,773
კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ხარჯი		(186,498)	(323,947)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		6,975,184	6,644,826
შემოსავალი ადრე დაფარვის საკომისიოდან და ჯარიმებიდან	6	357,298	561,629
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	7	(846,243)	(865,746)
ადმინისტრაციული და სხვა საერთო ხარჯები	8	(856,234)	(1,000,300)
წმინდა შემოსავალი საკურსო სხვაობიდან		1,506,288	1,849,962
მოგება დაბეგრამდე		7,136,293	7,190,371
მოგების გადასახადის ხარჯი	9	(1,105,093)	(1,115,939)
წლის სრული შემოსავალი		6,031,200	6,074,432

ხელმოწერილია მენეჯმენტის სახელით 2018 წლის 17 ივლისს შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

ე. ბერიძე-მელიქიშვილი

ფინანსური დირექტორი

ზ. მელიქიშვილი

9-29 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბრისთვის

(ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	10	201,831	160,725
კლიენტებზე გაცემული სესხები	11	44,557,480	37,535,610
სხვა აქტივები		38,075	29,289
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	12	341,257	377,056
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	9	16,225	21,035
მთლიანი აქტივები		45,154,868	38,123,715
ვალდებულებები			
მიღებული სესხები	13	27,472,523	26,039,183
მიმდინარე მოგების გადასახადი		-	490,658
სხვა ვალდებულებები	14	118,217	60,946
მთლიანი ვალდებულებები		27,590,740	26,590,787
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი		252,000	252,000
გაუნაწილებელი მოგება		17,312,128	11,280,928
მთლიანი კაპიტალი		17,564,128	11,532,928
ვალდებულებები და კაპიტალი		45,154,868	38,123,715

9-29 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ანგარიშგება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლებისათვის

(ქართულ ლარში)

	საწესდებო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ბალანსი 2014 წლის 31 დეკემბერს	252,000	6,468,282	6,720,282
დივიდენდები	-	(1,261,786)	(1,261,786)
წლის სრული შემოსავალი	-	6,074,432	6,074,432
ბალანსი 2015 წლის 31 დეკემბერს	252,000	11,280,928	11,532,928
წლის სრული შემოსავალი	-	6,031,200	6,031,200
ბალანსი 2016 წლის 31 დეკემბერს	252,000	17,312,128	17,564,128

9-29 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლებისათვის

(ქართულ ლარში)

	შენიშვნა	2016	2015
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან მოგება დაბეგრამდე		7,136,293	7,190,371
შესწორებები შემდეგი მუხლებისათვის:			
დარიცხული პროცენტის წმინდა ცვლილება	5	(7,161,682)	(6,968,773)
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯი	8	75,539	112,136
წმინდა მოგება სავალუტო ოპერაციებიდან		(1,506,288)	(1,849,962)
კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ხარჯი		186,498	323,947
ფულადი ნაკადების გადინება საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებამდე		(1,269,640)	(1,192,281)
ცვლილებები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში			
წმინდა ზრდა კლიენტებზე გაცემულ სესხებში		(1,558,256)	(2,128,836)
წმინდა კლება/(ზრდა) სხვა აქტივებში		(8,008)	79,079
წმინდა ზრდა/(კლება) სხვა ვალდებულებებში		75,850	(24,394)
საოპერაციო საქმიანობისთვის გამოყენებული ფულადი სახსრები		(2,760,054)	(3,266,432)
მიღებული პროცენტი		8,490,754	8,865,432
გადახდილი პროცენტი		(2,984,197)	(3,103,875)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(1,609,520)	(754,318)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		1,136,983	1,740,807
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შეძენა	12	(39,740)	(134,865)
საინვესტიციო საქმიანობისთვის გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(39,740)	(134,865)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
სესხების მიღება		12,753,218	16,497,706
სესხების გადახდა		(13,813,939)	(17,893,120)
დივიდენდების გადახდა		-	(1,261,786)
ფინანსური საქმიანობისთვის გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(1,060,721)	(2,657,200)
ფულსა და ფულის ეკვივალენტების წმინდა ზრდა / (კლება)		36,522	(1,051,258)
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში		160,725	761,275
გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულსა და ფულის ეკვივალენტებზე		4,584	450,708
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს		201,831	160,725

9-29 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

(ქართულ ლარში)

---

1. ზოგადი ინფორმაცია

ა) ორგანიზაცია

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი (შემდგომში ორგანიზაცია) დაარსდა 1998 წელს, როგორც შპს აჩიკო, ხოლო 2010 წლის 4 აგვისტოს მოხდა სახელწოდების ცვლილება.

ორგანიზაციის მმართველობის უმაღლეს ორგანოს წარმოადგენს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო ფირმის საქმიანობას ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ არჩეული დირექტორი.

ორგანიზაციის მთავარი საქმიანობაა მიკრო სესხების გაცემა. ორგანიზაციის ფინანსური პროდუქტებია: ბიზნეს, იპოთეკური, ავტო და სალომბარდო სესხები.

2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ორგანიზაციის საწესდებო კაპიტალი შეადგენს 252,000 ლარს, რომელიც თანაბრად არის გადანაწილებული ზურაბ მელიქიშვილსა (50%) და ეთერ ბერიძე-მელიქიშვილზე (50%).

2016 წლის 31 დეკემბრისთვის ორგანიზაციას აქვს ფილიალების ქსელი ბათუმში, ქობულეთში, ფოთში, ზუგდიდში, ქუთაისსა და თბილისში. სათაო ოფისი მდებარეობს ქალაქ ბათუმში.

ორგანიზაციის იურიდიული მისამართია: საქართველო, ქ. ბათუმი, ფარნავაზ მეფის ქუჩა №93.

ბ) ცვლილებები ქართულ კანონმდებლობაში

2016 წლის 29 დეკემბერს საქართველოს პრეზიდენტმა ხელი მოაწერა გადაწყვეტილებას საქართველოს სამოქალაქო კოდექსში შემდეგი ცვლილებების შეტანის შესახებ:

- მხარეთა შეთანხმებით სესხისათვის პროცენტის განსაზღვრისას სესხის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არ უნდა აღემატებოდეს 100 პროცენტს, მათ შორის, სესხის ვადის გაგრძელების შემთხვევაში.
- თუ საქართველოს კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ფიზიკურ პირზე 100,000 (ასი ათას) ლარამდე სესხი უნდა გაიცეს მხოლოდ ლარში.
- აკრძალულია 100,000 ლარზე ნაკლები თანხის მიღება ცალკეული პირებისგან. ეს ცვლილება მოქმედებს 2017 წლის 15 ივლისიდან.

2. მომზადების საფუძვლები

ანგარიშგების შესაბამისობა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (მთლიანობაში, ფასს-ების) შესაბამისად.

ორგანიზაცია თავის ბუღალტრულ ჩანაწერებს აწარმოებს და ფინანსურ ანგარიშგებას ამზადებს ქართულ ლარში ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, როგორც ეს საქართველოს კანონმდებლობით მოითხოვება.

ორგანიზაციის საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს კალენდარულ წელს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრის ჩათვლით. ფინანსურ ანგარიშგებაში თანხები წარდგენილია დამრგვალების გარეშე, თუ სხვაგვარად არაა მითითებული.

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ების შესაბამისად მომზადება ითხოვს გარკვეული შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების გაკეთებას. ის, ასევე, ორგანიზაციის მენეჯმენტისგან მოითხოვს, რომ მსჯელობის საფუძველზე ჩამოაყალიბოს და მიიღოს ყველაზე გონივრული სააღრიცხვო შეფასებები. ის მნიშვნელოვანი სფეროები, რომლებიც შეფასდა ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და მათი ეფექტის შესახებ, მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე.

---

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

ცვლილებები საადრიცხო პოლიტიკაში

ა) 2016 წლის პირველი იანვრის შემდეგ ძალაში მყოფი ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები:

არც ერთ ახალ სტანდარტს, ინტერპრეტაციას ან შესწორებას, რომელიც ეფექტურია 2016 წლის 1 იანვრიდან არ ჰქონია ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაზე მნიშვნელოვანი ზეგავლენა.

ბ) ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ არ არის ძალაში შესული:

შემდეგ ახალ სტანდარტებს, ინტერპრეტაციებს და ცვლილებებს, რომლებიც ჯერ არ არის შესული ძალაში და არ გამოყენებულა ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, შესაძლოა ჰქონდეს გავლენა ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ფასს 15 – შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან
- ფასს 9 – ფინანსური ინსტრუმენტები

ფასს 15 შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან.

2014 წლის მაისში გამოიცა ფასს 15, რომელიც მეწარმე პირებს კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან მიღებული შემოსავლების აღრიცხვის ერთიან, სრულ მოდელს სთავაზობს. ძალაში შესვლის შემდეგ ფასს 15 ჩაანაცვლებს შემოსავლის აღიარების არსებულ პრინციპს, მათ შორის ბასს 18 – შემოსავლები, ბასს 11 – სამშენებლო კონტრაქტები და მათთან დაკავშირებულ ინტერპრეტაციებს.

ფასს 15-ის ამოსავალი პრინციპი იმაში მდგომარეობს, რომ პირმა შემოსავალი ისე უნდა აღიაროს, რომ ამით ასახოს კლიენტებისათვის ნაკისრი საქონლისა თუ მომსახურების გადაცემა ისეთი თანხით, რომელიც ასახავს ანაზღაურებას, რის მიღებასაც პირი ვარაუდობს ამ საქონლისა და მომსახურების სანაცვლოდ. კერძოდ, სტანდარტი გთავაზობს ერთ, პრინციპზე დაფუძნებულ, ხუთეტაპიან მოდელს, რომელიც კლიენტებთან გაფორმებულ ყველა კონტრაქტზე ვრცელდება:

ხუთეტაპიანი მოდელი წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

- კლიენტთან კონტრაქტის იდენტიფიცირება
- საკონტრაქტო ვალდებულებების დადგენა
- ტრანზაქციის ფასის განსაზღვრა
- ტრანზაქციის ფასის მიკუთვნება საკონტრაქტო ვალდებულებასთან
- შემოსავლის აღიარება, როდესაც (ან თუ) პირი საკონტრაქტო ვალდებულებას შეასრულებს

ფასს 15-ის მიხედვით, საწარმო შემოსავალს აღიარებს საკონტრაქტო ვალდებულების შესრულებისას, ანუ მაშინ, როდესაც შესაბამის ვალდებულებასთან დაკავშირებულ საქონელსა თუ მომსახურებაზე “კონტროლი” კლიენტს გადაეცემა. უფრო დირექტიული ხასიათის ინსტრუქცია დაემატა ისეთ თემებს, როგორებიცაა, მაგალითად, შემოსავლის აღიარების მომენტი, ცვლადი ანაზღაურების აღრიცხვა, კონტრაქტის შესრულებისა და მიღების ხარჯები და სხვა მსგავსი ასპექტები. ასევე შემოდის შემოსავლის განმარტების ახალი მოთხოვნები.

სტანდარტი სავალდებულოდ ძალაში შედის 2018 წლის 1 იანვარს. დასაშვებია მისი ვადამდე ადრე დანერგვაც. ფასს 15-ის გამოყენების შერჩეული მიდგომის გათვალისწინებით, სტანდარტზე გადასვლისას შესაძლებელია, სხვადასხვა მოთხოვნა ანგარიშგების მომზადებისას ერთდროულად კი არ იქნეს გათვალისწინებული, არამედ სხვადასხვა დროს.

ფასს 9 – ფინანსური ინსტრუმენტები. 2009 წლის ნოემბერში გამოქვეყნებული ფასს 9 ახალ მოთხოვნებს აწესებს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციისა და გაზომვის თვალსაზრისით. 2010 წლის ოქტომბერში ფასს 9-ში შევიდა შესწორება, რომელიც ითვალისწინებს მოთხოვნებს ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციის, გაზომვისა და აღიარების გაუქმების თვალსაზრისით. 2013 წლის ნოემბერში კი მას დაემატა ახალი მოთხოვნა ჰეჯირების ზოგად აღრიცხვასთან დაკავშირებით. 2014 წლის ივლისში ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭომ გამოაქვეყნა ფასს 9-ის საბოლოო ვერსია. იგი მთლიანობაში მოიცავს ფინანსური აქტივების გაუფასურების მოთხოვნებსა და მცირე შესწორებებს, რომლებიც ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციისა და გაზომვის მოთხოვნებს ეხება. ფასს 9 მიზნად ისახავს, ჩაანაცვლოს ბასს 39 – ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და გაზომვა.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

ფასს 9-ის ძირითადი მოთხოვნები:

- **ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია და გაზომვა.** ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება იმ ბიზნეს-მოდელის მიხედვით, რომელშიც ხდება მათი ფლობა და საკონტრაქტო ფულადი სახსრების მოძრაობის მახასიათებლების გათვალისწინებით. კერძოდ, სავალო ინსტრუმენტები, რომლებსაც პირი ფლობის ისეთი ბიზნეს მოდელით, რომლის მიზანი საკონტრაქტო ფულადი სახსრების შეკრება და რომელთა საკონტრაქტო ფულადი სახსრები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და მის დარჩენილ ნაწილზე დარიცხულ პროცენტს მოიცავს, თავდაპირველი აღიარების შემდგომ გაიზომოს ამორტიზებული ღირებულებით. ფასს 9-ის 2014 წლის რედაქციაში შემოტანილია სავალო ინსტრუმენტების აღრიცხვის ახალი კატეგორია “რეალური ღირებულება სხვა სრული შემოსავალში”. აღნიშნული ეხება სავალო ინსტრუმენტებს, რომლებიც მოქცეულია ისეთ ბიზნეს-მოდელში, რომლის მიზანი მიიღწევა საკონტრაქტო ფულადი ნაკადების შეგროვებითა და ფინანსური აქტივების გაყიდვით. აღნიშნულ სავალო ინსტრუმენტებში გათვალისწინებული უნდა იყოს ფინანსური აქტივის საკონტრაქტო პირობები, რომლებიც კონკრეტულ დღეს წარმოშობს ისეთი ფულადი სახსრების მოძრაობას, რაც ძირითადი თანხის გადახდებსაც წარმოადგენს და დარჩენილი თანხის პროცენტის გადახდებსაც. ამგვარი სავალო ინსტრუმენტები, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, იზომება რეალური ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავლებში. ყველა სხვა სავალო და წილობრივი ინსტრუმენტები იზომება რეალური ღირებულებით. გარდა ამისა, ფასს 9-ის მიხედვით, პირს შეუძლია შეუქცევადად წარმოადგინოს კაპიტალში ინვესტიციის (არა სავაჭროდ განკუთვნილისა) რეალური ღირებულების რეტროსპექტიული ცვლილებები და მოგება-ზარალში მხოლოდ დივიდენდური შემოსავლები ასახოს.
- **ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაცია და გაზომვა.** ფინანსური ვალდებულებები ბასს 39-ის მოთხოვნების მსგავსად კლასიფიცირდება. თუმცა, არსებობს განსხვავება მეწარმე პირის საკრედიტო რისკის გაზომვის მოთხოვნებში. ფასს 9 ითხოვს, რომ ამ ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებით გამოწვეული რეალური ღირებულების ცვლილების ოდენობა წარმოადგენილი იქნეს სხვა სრულ შემოსავლებში, თუ ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილების შედეგების აღიარება სხვა სრულ შემოსავლებში საბუღალტრო შეუსაბამობას შექმნის ან გაზრდის მას მოგება-ზარალში. ფინანსური ვალდებულების საკრედიტო რისკით გამოწვეული რეალური ღირებულების ცვლილება შემდგომში მოგება-ზარალში არ რეკლასიფიცირდება. გაუფასურება. ფასს 9-ის 2014 წლის რედაქციაში შემოტანილია ფინანსური აქტივების გაუფასურების გაზომვის “მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის” მოდელი, რაც ბასს 39-ის გაწეული საკრედიტო დანაკარგის მოდელის საპირისპიროა. მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგის მოდელი მეწარმე პირს ავალდებულებს, ყოველ საანგარიშო დღეს აღრიცხოს მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგები და მათი ცვლილება ისე, რომ მან ასახოს საკრედიტო რისკის ცვლილება თავდაპირველი აღიარების შემდგომ. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, აღარ არის აუცილებელი საკრედიტო დანაკარგის აღიარებას წინ საკრედიტო ხდომილება უსწრებდეს.
- **ჰეჯირების აღრიცხვა.** შემოტანილია ჰეჯირების აღრიცხვის ახალი მოდელი, რომელიც უფრო კარგად შეესაბამება ფინანსური და არაფინანსური რისკის პოზიციების ჰეჯირებისას მეწარმის რისკის მართვის ზომების ხასიათისას. ფასს 9 მეწარმეებს სთავაზობს უფრო მოქნილ მიდგომას ჰეჯირების აღრიცხვის ტრანზაქციების ტიპებთან მიმართებაში. კერძოდ, გაფართოებულია იმ ინსტრუმენტების სახეობათა რიგი, რომლებიც კლასიფიცირდება ჰეჯირების ინსტრუმენტებად და არასაფინანსო ერთეულების რისკის კომპონენტების ისეთი ტიპების რაოდენობა, რომლებიც შეიძლება ჰეჯირების აღრიცხვისთვის გამოვიყენოთ. გარდა ამისა, ეფექტურობის ტესტი გაუქმდა და ჩანაცვლდა “ეკონომიკური ურთიერთობის” პრინციპით. ასევე აღარ არის საჭირო ჰეჯირების ეფექტურობის რეტროსპექტიული შეფასება. შემოტანილია განმარტების გაზრდილი მოთხოვნები მეწარმის რისკის მართვის ღონისძიებებთან დაკავშირებით.
- **აღიარების შეწყვეტა.** ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის მოთხოვნები გადმოტანილია ბასს 39-დან.

სტანდარტი სავალდებულოდ ძალაში შედის 2018 წლის 1 იანვარს. დასაშვებია მისი ვადამდე ადრე დანერგვა. ფასს 9-ის გამოყენების შერჩეული მიდგომის გათვალისწინებით, სტანდარტზე გადასვლისას შესაძლებელია, სხვადასხვა მოთხოვნა ანგარიშგების მომზადებისას ერთდროულად კი არ იქნეს გათვალისწინებული, არამედ სხვადასხვა დროს.

ჯერ კიდევ ფასდება ახალი სტანდარტების, ფასს 15 შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან და ფასს 9 ფინანსური ინსტრუმენტების ეფექტი, რადგან მათ შეიძლება ჰქონდეთ მნიშვნელოვანი გავლენა ორგანიზაციის მომავალ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

ორგანიზაციის მიერ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა მოცემულია ქვემოთ. სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენება ხორციელდება უწყვეტად ყველა წლისთვის. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ამის შესახებ მითითებული იქნება ფინანსურ ანგარიშგებაში.

ფინანსური ინსტრუმენტები

(ა) ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივები ბასს 39-ის მიხედვით კლასიფიცირდება, როგორც რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივი მოგებასა ან ზარალში, სესხები და მოთხოვნები, დაფარვის ვადამდე ფლობილი ინვესტიციები, ან გასაყიდად არსებული ფინანსური აქტივები. ორგანიზაცია განსაზღვრავს მისი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას თავდაპირველი აღიარებისას.

რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივი მოგებაში ან ზარალში

ფინანსური აქტივები კლასიფიცირდება, როგორც რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივი მოგებასა ან ზარალში, როდესაც ფინანსური აქტივი გამიზნულია სავაჭროდ ან არის განსაზღვრული, როგორც რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივი. ისინი აღიარებულია რეალური ღირებულებით დაკორექტირებული ხელახალი შეფასების დროს წარმოშობილი ნებისმიერი შემოსავალით ან ზარალით, რომლებიც აღიარდება მოგება-ზარალში.

ორგანიზაციას არ გააჩნია ვაჭრობისათვის გამიზნული აქტივები და არც ნებაყოფლობით აქვს კლასიფიცირებული ფინანსური აქტივები, როგორც რეალური ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივი მოგებასა ან ზარალში.

დაფარვის ვადამდე ფლობილი ინვესტიციები

არაწარმოებული ფინანსური აქტივები ფიქსირებული ან გასაზღვრადი გადასახდელებითა და ფიქსირებული დაფარვის ვადებით კლასიფიცირებულია, როგორც დაფარვის ვადამდე ფლობილი ინვესტიციები მაშინ, როდესაც ორგანიზაციას გააჩნია მისი დაფარვის ვადამდე შენარჩუნების სურვილი და შესაძლებლობა. ორგანიზაციას არ გააჩნია დაფარვის ვადამდე ფლობილი ინვესტიციები.

სესხები და მოთხოვნები

ეს აქტივები წარმოადგენს არაწარმოებულ ფინანსურ აქტივებს ფიქსირებული ან განსაზღვრადი გადასახდელებით, რომელთა ფასი არ არის კოტირებული აქტიურ ბაზარზე. მათი თავდაპირველი აღიარება ხდება რეალური ღირებულებით იმ ტრანზაქციის დანახარჯების ჩათვლით, რომელიც პირდაპირაა დაკავშირებული მის შემქნასა ან გაცემასთან, ხოლო შემდგომ აღიარებულია გაუფასურების რეზერვით შემცირებული ამორტიზებადი ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

გასაყიდად გამიზნული ფინანსური აქტივები

არაწარმოებული ფინანსური აქტივები, რომლებიც არ შედის ზემოთჩამოთვლილ კატეგორიებში, კლასიფიცირდება, როგორც გასაყიდად გამიზნული და მოიცავს ორგანიზაციის სტრატეგიულ ინვესტიციებს არაშვილობილ საწარმოებში, ასოციაციებში ან ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებში, ასევე კორპორაციულ ობლიგაციებში. ისინი შეფასებულია რეალური ღირებულებით, ხოლო ცვლილებები რეალურ ღირებულებაში ჩვეულებრივ აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში და აკუმულირდება გასაყიდად არსებულ რეზერვში. თუ არსებობს გასაყიდად არსებული ფინანსური აქტივის რეალური ღირებულების მნიშვნელოვანი ან ხანგრძლივი შემცირება (რაც გაუფასურების ობიექტურ მტკიცებულებას წარმოადგენს), გაუფასურების მთლიანი ღირებულება, სხვა სრული შემოსავალში უკვე აღიარებული ნებისმიერი ოდენობის ჩათვლით, აღიარდება მოგება-ზარალში.

გასაყიდად გამიზნული ფინანსური აქტივების შესყიდვები და გაყიდვები აღიარდება შემქნის თარიღისათვის, ვაჭრობისა და შესყიდვის თარიღებს შორის. რეალური ღირებულების ნებისმიერი ცვლილება აღიარდება გასაყიდად გამიზნული აქტივების რეზერვებში. გაყიდვისას, სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული კუმულაციური შემოსავალი ან ზარალი რეკლასიფიცირებულია გასაყიდად არსებული რეზერვებიდან მოგება-ზარალში. ორგანიზაციას არ აქვს აქტივები კლასიფიცირებული, როგორც გასაყიდად გამიზნული.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

ორგანიზაცია წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას მაშინ, როდესაც: (ა) ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი სახსრების მიღების საკონტრაქტო უფლებებს ვადა გასდის; ან (ბ) იგი გადასცემს ფინანსურ აქტივთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების მიღების უფლებას, ან შედის ისეთ გარიგებაში, როდესაც: (i) აქტივის გასვლასთან ერთად ხდება ყველა არსებითი რისკისა და სარგებლის კომპანიიდან გასვლა; ან (ii) ორგანიზაცია არ გადასცემს აქტივის ფლობასთან დაკავშირებულ არსებით რისკსა და სარგებელს, მაგრამ ასევე არ ინარჩუნებს კონტროლს ამ აქტივზე. კონტროლის შენარჩუნება ხდება მაშინ, როდესაც კონტრაგენტს არ აქვს უფლება, გაყიდოს აქტივი მესამე არადაკავშირებულ მხარეზე, გაყიდვასთან დაკავშირებული დამატებითი შეზღუდვების გათვალისწინების გარეშე.

(ბ) ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებები კლასიფიცირებულია, როგორც ორგანიზაციის მიმართ არსებული ვალდებულებები, მათ შორის მიღებული სესხები. ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად შეფასებულია რეალური ღირებულებით, შემცირებული ტრანზაქციების ხარჯებით. ფინანსური ვალდებულებები შემდგომ აღიარდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო მეთოდის მიხედვით.

ეფექტური საპროცენტო მეთოდი წარმოადგენს ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულების გამოთვლისა და ასევე საპროცენტო ხარჯის შესაბამის პერიოდზე განაწილებისათვის გამოყენებულ მეთოდს. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს მომავალში გადასახდელ ფულად სახსრებს ფინანსური ვალდებულების მომსახურების ვადის განმავლობაში, ან (სადაც საჭიროა) მოკლევადიანი პერიოდის განმავლობაში, საწყისი აღიარების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე.

ფინანსური ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა

ორგანიზაცია ფინანსური ვალდებულებების აღიარებას წყვეტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ვალდებულება სრულდება, უქმდება, ან გასდის ვადა. სადაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ენაცვლება მეორეს იმავე მსესხებლის მიმართ მნიშვნელოვნად განსხვავებული პირობებით, ან არსებული ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება ან მოდიფიკაცია ითვლება თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტად და ახალი ვალდებულების აღიარებად, ხოლო სხვაობა საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ ან გადასახდელ ანაზღაურებას შორის აისახება მოგებასა და ზარალში.

(გ) გადახურვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები არის გადახურული და ნეტო თანხითაა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მხოლოდ მაშინ, როდესაც არსებობს კანონიერი უფლება, რომ გადაიფაროს აღიარებული თანხები და ორგანიზაციას აქვს განზრახვა ზემოთხსენებული თანხები წარადგინოს ნეტო თანხით ან გაყიდოს აქტივი და დაიფაროს ვალდებულება ერთდროულად.

(დ) ფასს 13 რეალური ღირებულების შეფასების იერარქია

ფასს 13 მოითხოვს განმარტებით შენიშვნებს რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებებისთვის იმ დაშვებების შესახებ, რაც გამოყენებულ იქნა რეალური ღირებულების განსაზღვრისას. რეალური ღირებულების იერარქია მოიცავს შემდეგ დონეებს:

1. იდენტური აქტივების და ვალდებულებების კოტირებული ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე (1-ლი დონე);
2. პირველ დონეში შემავალი კოტირებული ფასისგან განსხვავებული სხვა ინფორმაცია, რომელიც არის დაკვირვებადი პირდაპირ ან არაპირდაპირ (მე-2 დონე); და
3. ინფორმაცია, რომელიც არ არის დაკვირვებადი აქტიურ ბაზარზე (მე-3 დონე).

რეალური ღირებულების იერარქია განისაზღვრება ყველაზე დაბალი დონის შესაბამისად, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს რეალური ღირებულების განსაზღვრაზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კლასიფიცირებულია ერთ-ერთ დონეში.

ორგანიზაციას არ გააჩნია რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები, შესაბამისად, ისინი არაა წარმოდგენილი ფასს 13-ის მიხედვით რეალური ღირებულების იერარქიულად შეფასების პრინციპით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფული და ფულის ეკვივალენტები არის აქტივები, რომლებიც იოლად კონვერტირებადია ფულად სახსრებში და ექვემდებარება ღირებულების ცვლილების უმნიშვნელო რისკს. ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს ფულს სალაროში და ფულად სახსრებს საბანკო ანგარიშებზე სამ თვემდე ვადით. სამ თვეზე მეტი ვადიანობით შეზღუდული სახსრები არ შედის ნაღდი ფულისა და ფულის ეკვივალენტებში.

ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები ბალანსში ასახულია ისტორიული ღირებულებით, რომელიც შემცირებულია დაგროვილი ცვეთისა (ამორტიზაციის) და გაუფასურების ზარალით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ძირითად საშუალებებზე (და არამატერიალურ აქტივებზე) ცვეთისა (და ამორტიზაციის) დარიცხვა ხდება მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში სისტემატურ საფუძველზე წრფივი მეთოდით.

ცვეთა (და ამორტიზაცია) ერიცხება შემდეგი სასარგებლო მომსახურების ვადების მიხედვით:

ჯგუფი	წელი
ოფისის აღჭურვილობა	3 - 10
დაცვის სისტემა	5 - 7
ავეჯი	5 - 7
სატრანსპორტო საშუალებები	8
იჯარით აღებული ქონების კეთილმოწყობა	5
არამატერიალური აქტივები	5 - 7

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება გადაიხედება ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რათა გადამოწმდეს, ხომ არ არის აღიარებული ანაზღაურებად ღირებულებაზე მეტად. ანაზღაურებადი ღირებულება არის უდიდესი გამოყენების ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ რეალურ ღირებულებას შორის. არამატერიალურ აქტივებზე ამორტიზაციის დარიცხვა ხდება მათი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში სისტემატურ საფუძველზე წრფივი მეთოდით.

მიღებული სესხები

მიღებული სესხები თავდაპირველად აღიარდება რეალური ღირებულებით. საწყისი შეფასების შემდგომ, ორგანიზაცია აფასებს ყველა მიღებულ სესხს ამორტიზებადი ღირებულებით და ყველა სხვაობა მიღებულ შემოსავალსა და გამოქვითვებს შორის აღიარდება პერიოდის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

კაპიტალი

კაპიტალი შედგება საწესდებო კაპიტალისა და გაუნაწილებელი მოგებისგან. დივიდენდები აღირიცხება კაპიტალში იმ პერიოდში, როდესაც გამოცხადდა. ნებისმიერი დივიდენდი, რომელიც ცხადდება საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ და ფინანსური ანგარიშგების გამოსაქვეყნებლად ნების დართვის თარიღამდე, იშიფრება საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენების შენიშვნაში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ანარიცხები, პირობითი აქტივები და ვალდებულებები

ანარიცხი არის ვალდებულება, რომლის დაფარვის ვადა ან ოდენობა განუსაზღვრელია. ვალდებულება არის წარსულში მომხდარი მოვლენის შედეგად წარმოშობილი მიმდინარე მოვალეობა, რომლის დასაფარავად საჭიროა ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების საწარმოოდან გასვლა. ვალდებულების წამომქმნელი მოვლენა არის ისეთი მოვლენა, რომელიც ქმნის იურიდიულ ან კონსტრუქციულ ვალდებულებას, რომლის მიხედვითაც ორგანიზაციამ უპირობოდ უნდა დაფაროს ვალდებულება. იურიდიული ვალდებულება არის ვალდებულება, რომელიც წარმოიქმნება შემდეგი ფაქტორებიდან:

- ხელშეკრულება (ყველა პირობის გათვალისწინებით, მათ შორის, ზეპირი);
- კანონმდებლობა; ან
- სხვა კანონიერი ქმედება.

კონსტრუქციული ვალდებულება წარმოიქმნება ორგანიზაციის ქმედებებიდან, რაც გულისხმობს შემდეგს:

- წარსული პრაქტიკიდან მიღებული გამოცდილების შედეგად, გამოქვეყნებული პოლიტიკით ან საკმაოდ სპეციფიკური მიმდინარე განაცხადით, ორგანიზაცია სხვა მხარეებს მიუთითებს, რომ ის აიღებს გარკვეულ პასუხისმგებლობებს; და
- შედეგად, ორგანიზაცია აღნიშნულ სხვა მხარეებს უქმნის სამართლიან მოლოდინს, რომ იგი შეასრულებს აღებულ ვალდებულებებს.

ტერმინი “პირობითი ვალდებულება“ გამოიყენება ვალდებულებებისათვის, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებენ აღიარების კრიტერიუმებს. სააღრიცხვო პოლიტიკა გამოყოფს შემდეგ კატეგორიებს:

- ანარიცხები - რომლებიც აღიარდება, როგორც ვალდებულება (იმ პირობით, რომ შესაძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება), რადგან ისინი წარმოადგენენ მიმდინარე მოვალეობას და მოსალოდნელია, რომ მათ დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა; და
- პირობითი ვალდებულებები - რომლებიც არ აღიარდება, როგორც ვალდებულება, რადგან წარმოადგენს, ან:
  - შესაძლო მოვალეობებს, რადგან ჯერ კიდევ არაა დადასტურებული, გააჩნია თუ არა ორგანიზაციას მიმდინარე მოვალეობა, რომლის შესრულება გამოიწვევს ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლას; ან
  - მიმდინარე მოვალეობებს, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებს სტანდარტის მოთხოვნებს (რადგან მოსალოდნელი არ არის, რომ ვალდებულების დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა, ან შეუძლებელია ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება).

პირობითი ვალდებულებები არ აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან და შესაძლებელია ამ ვალდებულების საიმედოდ შეფასება. პირობითი ვალდებულებების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში გარდა ისეთი პირობითი ვალდებულებებისა, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის გასვლა კომპანიიდან არ არის მოსალოდნელი.

პირობითი ვალდებულებები შეიძლება განვითარდეს თავდაპირველად მოსალოდნელისგან განსხვავებული სახით. ამიტომ ისინი ფასდება მუდმივად, რათა განისაზღვროს, ხომ არაა აუცილებელი ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა. იმ შემთხვევაში, თუ იმ ვალდებულების დასაფარად, რომელიც განიხილებოდა პირობით ვალდებულებად, საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების კომპანიიდან გასვლა, ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება ანარიცხი იმ პერიოდში, როდესაც ასეთ ცვლილებას ექნება ადგილი (გარდა განსაკუთრებულად იშვიათი შემთხვევებისა, როდესაც ვალდებულების თანხის საიმედოდ შეფასება შეუძლებელია).

პირობითი აქტივები არ აისახება ფინანსური ანგარიშგებაში, თუმცა მათ შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში, როდესაც შესაძლებელია ეკონომიკური სარგებლის შემოდინება. თუ ეკონომიკური სარგებელი აუცილებლად მიიღება, აქტივი და შესაბამისი შემოსავალიც აღიარდება შესაბამისი პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში მაშინ, როდესაც შეფასების ცვლილება მოხდა.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოგების გადასახადი

პერიოდის მოგების გადასახადის ხარჯი შედგება მიმდინარე და გადავადებული გადასახადების ხარჯისგან. გადასახადის აღიარება ხდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მისი წარმოშობა დაკავშირებულია სხვა სრულ შემოსავალთან ან კაპიტალში აღიარებულ მუხლებთან. ასეთ შემთხვევაში, გადასახადის აღიარება ხდება, შესაბამისად, სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში.

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოითვლება საანგარიშგებო თარიღისთვის ფაქტობრივად მოქმედი საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით. მენეჯმენტი პერიოდულად ახდენს საგადასახადო მიდგომის გადახედვას კანონმდებლობაში არსებული სხვადასხვა ინტერპრეტაციის შესაბამისად. ორგანიზაცია ქმნის ანარიცხებს თანხებზე, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია საგადასახადო ორგანოებისთვის.

გადავადებული საშემოსავლო გადასახადი აღიარებულია პასუხისმგებლობის მეთოდის გამოყენებით, ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებებს შორის წარმოქმნილი დროებითი განსხვავებების საფუძველზე. თუმცა, გადავადებული საშემოსავლო გადასახადი არ არის აღრიცხული იმ შემთხვევაში, თუ ის წარმოიქმნება აქტივის ან ვალდებულების თავდაპირველი აღიარებისგან გარდა იმ გარიგებისა, რომლის დროსაც გავლენას არ მოახდენს არც ბუღალტრული აღრიცხვასა და არც მოგება ან ზარალზე. გადავადებული საშემოსავლო გადასახადი განისაზღვრება საგადასახადო განაკვეთის (და კანონების) გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ან არსებითად ამოქმედდა ფინანსური ანგარიშგების თარიღით და მისი გამოყენება მოსალოდნელია, როდესაც ხდება გადავადებული საშემოსავლო გადასახადის აქტივის რეალიზება ან განსაზღვრულია გადავადებული საშემოსავლო გადასახადი.

გადავადებული საგადასახადო აქტივის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში (და იმ ოდენობით), როცა მოსალოდნელია, რომ მომავალში იარსებებს დასაბეგრი მოგება, რის ხარჯზეც მოხდება აღნიშნული აქტივის გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება გადაიხურება იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს მიმდინარე საგადასახადო აქტივის მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებასთან გადახურვის სამართლებრივი უფლება, და როდესაც გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება წარმოშობილია ერთი და იმავე საგადასახადო კანონმდებლობის შედეგად, რომლის დროსაც აქტივის და ვალდებულების წმინდა თანხით წარდგენა შესაძლებელია.

შემოსავლებისა და ხარჯების აღიარება

საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აისახება ყველა სავალო ინსტრუმენტთან მიმართებით დარიცხვის პრინციპის საფუძველზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. ეს მეთოდი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გაანგარიშებისთვის ითვალისწინებს ხელშეკრულების მხარეებს შორის გადახდილ ან მიღებულ ყველა სახის გადასახდელს, მათ შორის ტრანზაქციის დანახარჯებს, ფასნამატებსა და ფასდაკლებებს, რაც წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელი მოსაკრებლები მოიცავს გაცემის საკომისიოს, რომელიც მიიღება ან გადაიხდებინება პირის მიერ ფინანსური აქტივის შექმნასთან ან შექმნასთან დაკავშირებით ან ფინანსური ვალდებულების გადმოცემასთან დაკავშირებით, მაგ.: კრედიტუნარიანობის შეფასების საფასური, გარანტიების ან გირაოს შეფასება და გატარება, ინსტრუმენტის პირობებზე მოლაპარაკება და ოპერაციის დოკუმენტების დამუშავება. ორგანიზაციის მიერ მიღებული სესხთან დაკავშირებული საკომისიო წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს თუ მოსალოდნელია, რომ ორგანიზაცია გააფორმებს კონკრეტულ საკრედიტო ურთიერთობას და არ ელის სესხის რეალიზაციას მისი წარმოქმნიდან მოკლე პერიოდშივე.

როდესაც სესხებისა და სხვა ვალის ინსტრუმენტების ამოღება საეჭვოა, მათი ჩამოწერა ხდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებამდე და საპროცენტო შემოსავალი აღირიცხება მიმდინარე ღირებულების დისკონტის საფუძველზე აქტივის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გაუფასურების ზარალის შესაფასებლად.

ყველა სხვა მოსაკრებელი და საკომისიო, ასევე სხვა შემოსავლები და ხარჯები, ზოგადად, ტარდება დარიცხვის საფუძველზე კონკრეტული ოპერაციის დასრულებასთან მიმართებით, რომელიც ფასდება ფაქტობრივად უზრუნველყოფილი მომსახურების საფუძველზე, როგორც მისაწოდებელი სრული მომსახურების შემადგენელი ნაწილი.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

(ქართულ ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკომისიო შემოსავლები, რომლებიც წარმოიქმნება მოლაპარაკებებიდან ან მესამე მხარესთან ოპერაციის თაობაზე გამართულ მოლაპარაკებებში მონაწილეობიდან, მაგ.: სესხების, წილებისა და სხვა ფასიანი ქაღალდების შეძენა, ასევე ბიზნესის შესყიდვა ან რეალიზაცია, რომლის გარემოებაც შესაბამისი ოპერაციის აღსრულებისას დგება, ტარდება დასრულებისას.

ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი

ხელფასები, ბონუსები და არაფულადი შეღავათები აღიარდება იმ წელს, როდესაც თანამშრომელმა გასწია შესაბამისი მომსახურება.

საოპერაციო იჯარა

ორგანიზაცია იჯარას აკლასიფიცირებს საოპერაციო იჯარად, თუ იგი არ ითვალისწინებს აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული ყველა რისკისა და ეკონომიკური სარგებლის გადაცემას. საიჯარო გადასახდელებს და შემოსავლებს ორგანიზაცია აღიარებს საიჯარო ვადის განმავლობაში წრფივი მეთოდის მიხედვით.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და ასევე მოვლენები ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე, რომელიც გვაწვდის დამატებით ინფორმაციას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების შესახებ, შეტანილია ფინანსურ ანგარიშგებაში. ბალანსის შემდგომი არსებითი მოვლენები, რომლებიც არ ახდენენ გავლენას ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის დღისათვის, ასევე წარმოადგენილია ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში.

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია

ფინანსურ ანგარიშგებაში შემავალი მუხლები ფასდება იმ ეკონომიკურ გარემოში არსებული ვალუტით, რომელშიც ორგანიზაცია ფუნქციონირებს („ფუნქციური ვალუტა“). ფინანსური ანგარიშგება წარმოადგენილია ქართულ ლარში, რომელიც არის ორგანიზაციის ფუნქციური და წარსადგენი ვალუტა.

ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაყვანილია ორგანიზაციის ფუნქციურ ვალუტაში, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ოფიციალური გაცვლითი კურსის მიხედვით.

კურსთაშორის სხვაობიდან წარმოქმნილი მოგება და ზარალი, რომელიც მიიღება ტრანზაქციათა განხორციელებისა და ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ორგანიზაციის ფუნქციურ ვალუტაში გადაყვანის შედეგად წლის ბოლოს არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსით, აღიარდება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. გადაფასება წლის ბოლოს არ ეხება არაფულად მუხლებს კაპიტალში ინვესტიციების ჩათვლით. ფასიანი ქაღალდების გაცვლითი კურსის ცვლილებით მიღებული რეალური ღირებულების ცვლის ეფექტი აღიარდება, როგორც რეალური ღირებულების ცვლილებისას მიღებული შემოსავლის ან ხარჯის ნაწილი.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრისათვის არსებულ ოფიციალურ გაცვლით კურსებს:

	აშშ დოლარი	ევრო
გაცვლითი კურსი 2016 წლის 31 დეკემბრისათვის	2.6468	2.7940
გაცვლითი კურსი 2015 წლის 31 დეკემბრისათვის	2.3949	2.6169

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები

ორგანიზაცია ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და დაშვებების შემუშავებას მომავალ პერიოდებთან დაკავშირებით. მსგავსი შეფასებები და დაშვებები მუდმივად მუშავდება ისტორიულ გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, მათ შორის, ისეთი მომავალი მოვლენების გათვალისწინებით, რომელიც მოსალოდნელია გონივრულ ფარგლებში. მომავალში მიღებული ფაქტობრივი შედეგი შესაძლოა განსხვავდებოდეს აღნიშნული შეფასებებისა და დაშვებებისგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

მოგების გადასახადი

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ორგანიზაცია ახორციელებს ბევრ ოპერაციას და გაანგარიშებას, რომელთათვისაც საბოლოო დაბეგვრის საკითხები განსაზღვრული არაა. შედეგად ორგანიზაცია საგადასახადო ვალდებულებებს აღიარებს სავარაუდო შეფასებების საფუძველზე იმის შესახებ, ექნება თუ არა ადგილი დამატებითი გადასახადებისა და პროცენტის დარიცხვას. ეს საგადასახადო ვალდებულებები აღიარდება იმის მიუხედავად, ორგანიზაცია დარწმუნებულია თუ არა, რომ მას შეუძლია თავისი საგადასახადო დეკლარაციების დასაბუთება. ორგანიზაცია მაინც თვლის, რომ არსებობს გარკვეული პრობლემური არეები დეკლარაციებში, რომელთა ამომწურავად დასაბუთება შესაძლოა ვერ მოხერხდეს საგადასახადო შემოწმებისას. შედეგად, ორგანიზაცია ცდილობს მინიმუმამდე დაიყვანოს ამასთან დაკავშირებული რისკები. სხვადასხვა ფაქტორების, მათ შორის წარსული გამოცდილების ანალიზისა და საგადასახადო კანონმდებლობის ინტერპრეტაციების მიხედვით, ორგანიზაცია თვლის, რომ მის მიერ გაკეთებული საგადასახადო ვალდებულებების დარიცხვები ადეკვატურია ყველა არააუდიტირებული წლისათვის. ეს მოსაზრება ეყრდნობა დაშვებებს და შეფასებებს და შეიძლება შეიცავდეს კომპლექსურ მსჯელობებს მომავალ მოვლენებზე.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

(ქართულ ლარში)

5. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

საპროცენტო შემოსავალი:	2016	2015
გაცემული სესხებიდან	10,200,502	10,281,751
სულ საპროცენტო შემოსავალი	10,200,502	10,281,751
საპროცენტო ხარჯი:		
ფიზიკური პირებისგან მიღებული სესხებიდან	(2,435,642)	(2,507,936)
იურიდიული პირებისგან მიღებული სესხებიდან	(603,178)	(805,042)
სულ საპროცენტო ხარჯი	(3,038,820)	(3,312,978)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი გაუფასურების რეზერვამდე	7,161,682	6,968,773

6. შემოსავალი ადრე დაფარვის საკომისიოდან და ჯარიმებიდან

	2016	2015
ადრე დაფარვის საკომისიო	208,928	118,771
ჯარიმები და საურავები	148,370	442,858
სულ შემოსავალი ადრე დაფარვის საკომისიოდან და ჯარიმებიდან	357,298	561,629

7. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი

	2016	2015
ხელფასი	(834,708)	(835,699)
სხვა	(11,535)	(30,047)
სულ ხელფასი და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(846,243)	(865,746)

8. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2016	2015
იჯარა	(484,176)	(532,874)
პრობლემურ კლიენტებთან დაკავშირებული სასამართლოს ხარჯები	(90,954)	(118,215)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(75,539)	(112,136)
კომუნიკაცია	(50,550)	(39,092)
პროფესიონალური მომსახურება	(37,186)	(74,571)
კომუნალური ხარჯი	(21,168)	(32,030)
რეკლამა	(11,830)	(31,340)
შეკეთება და შენახვა	(12,560)	(16,567)
საოფისე ხარჯები	(18,033)	(15,738)
სხვა	(54,238)	(27,737)
სულ საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	(856,234)	(1,000,300)

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

(ქართულ ლარში)

9. მოგების გადასახადი

	2016	2015
მიმდინარე მოგების გადასახადი	(1,100,283)	(1,120,711)
დროებითი სხვაობების ეფექტი	(4,810)	4,772
მოგების გადასახადის ხარჯი	(1,105,093)	(1,115,939)

რეკონსილაცია ფაქტიურ და მოსალოდნელ მოგების გადასახადს შორის:

	2016	2015
მოგება დაბეგრამდე	7,136,293	7,190,371
საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი	(1,070,444)	(1,078,556)
ხარჯი რომელიც არ გამოიქვეთება საგადასახადო მიზნებისათვის	(34,649)	(37,383)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(1,105,093)	(1,115,939)

დროებით სხვაობებში ცვლილებების საგადასახადო ეფექტი აღრიცხული 15%-ანი განაკვეთით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31 დეკემბერი 2014	გამოკლებული (დამატებული) შემოსავლის ანგარიშგებაში 2015 წლის სრული	31 დეკემბერი 2015	გამოკლებული (დამატებული) შემოსავლის ანგარიშგებაში 2016 წლის სრული	31 დეკემბერი 2016
15%-იანი დროებითი სხვაობები გამოწვეულია:					
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	(2,665)	2,665	-	-	-
გაცემული სესხები	9,315	6,285	15,600	(2,324)	13,276
სხვა ვალდებულებები	9,613	(4,178)	5,435	(2,486)	2,949
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	16,263	4,772	21,035	(4,810)	16,225

10. ფული და ფულის ეკვივალენტები

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
ნაღდი ფული ეროვნულ ვალუტაში	133,731	101,774
ნაღდი ფული უცხოურ ვალუტაში*	33,976	38,681
ფული ბანკის მიმდინარე ანგარიშგებზე	34,124	20,270
სულ ფული და ფულის ეკვივალენტები	201,831	160,725

ფული და ფულის ეკვივალენტები ვალუტების მიხედვით გაშიფრულია მე-15 შენიშვნაში.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერძელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლისთვის

(ქართულ ლარში)

11. კლიენტებზე გაცემული სესხები

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
სესხის ძირი	42,893,344	33,781,634
დარიცხული პროცენტი	1,664,136	3,753,976
გაცემული სესხები გაუფასურებამდე	44,557,480	37,535,610
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვის ანარიცხი	-	-
სულ გაცემული სესხები	44,557,480	37,535,610

გაცემული სესხები ვალუტების მიხედვით გაშიფრულია მე-15 შენიშვნაში.

გაცემული სესხები სახეობების მიხედვით შეიძლება წარმოდგენილ იქნეს შემდეგნაირად:

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
სალომბარდო სესხები	19,702,143	11,952,422
იპოთეკური სესხები	18,773,233	17,689,808
ბიზნეს სესხები	5,513,014	6,865,199
ავტო სესხები	569,090	1,028,181
სულ გაცემული სესხები	44,557,480	37,535,610

ინფორმაცია უზრუნველყოფის შესახებ გაცემული სესხების მიხედვით 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილ იქნეს შემდეგნაირად:

	სალომბარდო სესხები	იპოთეკური სესხები	ბიზნეს სესხები	ავტო სესხები	სულ
უზრუნველყოფილი სესხები:					
მომრავი ქონებით	-	18,773,233	1,394,166	-	20,167,399
უძრავი ქონებით	19,702,143	-	-	569,090	20,271,233
	19,702,143	18,773,233	1,394,166	569,090	40,438,632
არაუზრუნველყოფილი სესხები	-	-	4,118,848	-	4,118,848
სულ გაცემული სესხების ძირი	19,702,143	18,773,233	5,513,014	569,090	44,557,480

ინფორმაცია უზრუნველყოფის შესახებ გაცემული სესხების მიხედვით 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეიძლება წარმოდგენილ იქნეს შემდეგნაირად:

	სალომბარდო სესხები	იპოთეკური სესხები	ბიზნეს სესხები	ავტო სესხები	სულ
უზრუნველყოფილი სესხები:					
მომრავი ქონებით	-	17,689,808	3,210,660	-	20,900,468
უძრავი ქონებით	11,952,422	-	-	1,028,181	12,980,603
	11,952,422	17,689,808	3,210,660	1,028,181	33,881,071
არაუზრუნველყოფილი სესხები	-	-	3,654,539	-	3,654,539
სულ გაცემული სესხების ძირი	11,952,422	17,689,808	6,865,199	1,028,181	37,535,610

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2016 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლებისათვის

(ქართულ ლარში)

12. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

ისტორიული ღირებულება	მიწა	ოფისის აღჭურვილობა	დაცვის სისტემა	ავეჯი	სატრანსპორტო საშუალებები	იჯარით აღებული ქონების კეთილმოწყობა	არამატერიალური აქტივები	სულ
2014 წლის 31 დეკემბერს	30,854	283,377	80,502	64,310	24,452	32,503	16,035	532,033
შემოსვლა	-	116,937	2,528	13,780	-	1,620	-	134,865
2015 წლის 31 დეკემბერს	30,854	400,314	83,030	78,090	24,452	34,123	16,035	666,898
შემოსვლა	-	10,244	-	26,206	-	-	3,290	39,740
2016 წლის 31 დეკემბერს	30,854	410,558	83,030	104,296	24,452	34,123	19,325	706,638
დაგროვილი ცვეთა და ამორტიზაცია								
2014 წლის 31 დეკემბერს	-	(107,918)	(17,375)	(22,756)	(7,071)	(17,131)	(5,455)	(177,706)
ცვეთა და ამორტიზაცია	-	(64,735)	(14,458)	(10,108)	(15,379)	(5,883)	(1,573)	(112,136)
2015 წლის 31 დეკემბერს	-	(172,653)	(31,833)	(32,864)	(22,450)	(23,014)	(7,028)	(289,842)
ცვეთა და ამორტიზაცია	-	(45,936)	(8,880)	(13,214)	(2,002)	(4,264)	(1,243)	(75,539)
2016 წლის 31 დეკემბერს	-	(218,589)	(40,713)	(46,078)	(24,452)	(27,278)	(8,271)	(365,381)
წმინდა საბალანსო ღირებულება								
2015 წლის 31 დეკემბერს	30,854	227,661	51,197	45,226	2,002	11,109	9,007	377,056
2016 წლის 31 დეკემბერს	30,854	191,969	42,317	58,218	-	6,845	11,054	341,257

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2015 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლებისათვის

(ქართულ ლარში)

13. მიღებული სესხები

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
სასესხო ვალდებულებები:		
იურიდიული პირებისგან	22,731,860	21,021,261
ფიზიკური პირებისგან	4,740,663	5,017,922
სულ მიღებული სესხები	27,472,523	26,039,183

მიღებული სესხების ძირისა და მათზე დარიცხული პროცენტის დეტალური ჩაშლა შესაძლოა წარმოდგენილ იქნას შემდეგნაირად:

	საპროცენტო განაკვეთი		დაფარვის თარიღი		31 დეკემბერი 2016		31 დეკემბერი 2015	
		ვალუტა		ძირი	პროცენტი	ძირი	პროცენტი	
იურიდიული პირები:								
სს კორ სტანდარტ ბანკი	11-12%	აშშ დოლარი	16/12/2021	16,560,734	-	15,330,714	-	
შპს ნიგალი	13-16%	აშშ დოლარი, აშშ ევრო	10/11/2020	5,611,957	220,119	5,036,995	118,322	
შპს GEO-USA	15%	ლარი	30/07/2017	216,828	135	391,376	-	
სს თიბისი ბანკი	15%	აშშ დოლარი	საკრედიტო ხაზი	123,970	-	143,854	-	
ფიზიკური პირები	5.25-20%	ლარი, აშშ დოლარი, ევრო	31/12/2017-მდე	4,650,274	88,506	4,913,926	103,996	
სულ მიღებული სესხები				27,163,763	308,760	25,816,865	222,318	

მიღებული სესხების მიმდინარე და გრძელვადიანი ნაწილები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
მიმდინარე	11,933,845	10,800,610
გრძელვადიანი	15,538,678	15,238,573
სულ მიღებული სესხები	27,472,523	26,039,183

14. სხვა ვალდებულებები

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		
ვალდებულებები სხვადასხვა მომსახურებებიდან	55,683	27,047
გადასახდელი ხელფასები	19,663	28,985
	75,346	56,032
სხვა არაფინანსური ვალდებულებები		
წმინდა საგადასახადო ვალდებულებები*	42,871	4,914
სულ სხვა ვალდებულებები	118,217	60,946

15. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა

სხვა ფინანსური ინსტიტუტების მსგავსად, ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენების შედეგად ორგანიზაცია დგება სხვადასხვა რისკის წინაშე. ეს შენიშვნა აღწერს ორგანიზაციის მიზნებს, პოლიტიკასა და პროცესებს, რომ მართოს აღნიშნული რისკები და წარმოადგენს მეთოდებს მათ შესაფასებლად. დამატებითი ციფრობრივი მონაცემები აღნიშნულ რისკებთან დაკავშირებით წარმოდგენილია მოცემული ფინანსური ანგარიშგების სხვადასხვა ნაწილში.

ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც ლიკვიდური ან მოკლვადიანია (სამ თვემდე ვადით), ითვლება, რომ მათი საბალანსო ღირებულება მიახლოებულია მათ რეალურ ღირებულებასთან.

ზოგადი მიზნები, პოლიტიკა და პროცესები

მენეჯმენტს გააჩნია საერთო პასუხისმგებლობა ორგანიზაციის რისკების მართვის მიზნებისა და პოლიტიკის განსაზღვრისთვის, ამასთანავე, პასუხისმგებლობის შენარჩუნებასთან ერთად, მიზნებისა და პროცესების ეფექტურად დანერგვისთვის მას დელეგირებული აქვს პროცესების შემუშავებისა და ოპერირების უფლება ორგანიზაციის ფინანსური მხარისთვის.

მენეჯმენტის საერთო მიზანია, რომ შექმნას ისეთი პოლიტიკა, რომელიც მიზანმიმართული იქნება რისკების მინიმუმამდე შემცირებისკენ ორგანიზაციის კონკურენტუნარიანობისა და მოქნილობის გაუარესების გარეშე. აღნიშნულ პოლიტიკებთან დაკავშირებული დამატებითი დეტალები წარმოდგენილია ქვემოთ.

საქმიანობის პროცესში ორგანიზაცია დგას შემდეგი ფინანსური რისკების წინაშე:

- საკრედიტო რისკი
- ლიკვიდურობის რისკი
- საბაზრო რისკი:
  - სავალუტო რისკი
  - საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი წარმოადგენს რისკს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ერთი მხარე გამოიწვევს ფინანსურ დანაკარგს მეორე მხარისთვის ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო. საკრედიტო რისკის წინაშე ორგანიზაცია დგება სესხების გაცემით და სხვა სახის ოპერაციებით, როდესაც ურთიერთობისას წარმოიშობა ფინანსური აქტივი.

ორგანიზაციის ძირითადი საქმიანობა მიკრო სესხების გაცემა და შესაბამისად, საკრედიტო რისკი უმნიშვნელოვანეს როლს თამაშობს მისო-ს რისკების მართვაში. იმისათვის, რომ მსგავსმა შემთხვევებმა ორგანიზაციის ფინანსური მდგომარეობა მნიშვნელოვნად არ დააზარალოს, გამოიყენება სხვადასხვა სამუშაო მეთოდი, რაც უზრუნველყოფს საკრედიტო რისკების დროულად იდენტიფიცირებასა და მათ ეფექტურად მართვას.

ორგანიზაციას საკრედიტო რისკის (იგულისხმება როგორც საბალანსო, ისე არასაბალანსო რისკები) მართვის მიზნით შემუშავებული აქვს ისეთი პოლიტიკები და პროცედურები, რომელიც მოიცავს პორტფელის კონცენტრაციის შეზღუდვის სახელმძღვანელო პრინციპებს და აყალიბებს საკრედიტო კომიტეტს, რომელიც აქტიურ მონიტორინგს უწევს საკრედიტო რისკს. საკრედიტო პოლიტიკა განიხილება და მტკიცდება მენეჯმენტის მიერ.

ორგანიზაცია რეგულარულად აკვირდება ინდივიდუალური სესხების საკრედიტო რისკებს და მუდმივად აფასებს კლიენტების კრედიტუნარიანობას.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2015 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლებისათვის

(ქართულ ლარში)

15. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მაქსიმუმს. საანგარიშგებო პერიოდისათვის საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ოდენობა იყო:

	31 დეკემბერი 2016	31 დეკემბერი 2015
ფული და ფულის ეკვივალენტები (ნაღდი ფულის გარდა)	34,124	20,270
კლიენტებზე გაცემული სესხები	44,557,480	37,535,610
საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ოდენობა	44,591,604	37,555,880

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკში იგულისხმება საკმარისი ფინანსური რესურსის არსებობა, რომ მოხდეს სესხების გასტუმრება და სხვა ფინანსური ვალდებულებების დაფარვა შესაბამის ვადაში.

ლიკვიდურობის რისკის მართვის მიზნით ორგანიზაცია მუდმივად ახორციელებს მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების მონიტორინგს, რაც წარმოადგენს აქტივების/ვალდებულებების მართვის პროცესს. ლიკვიდურობის ანალიზი და საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოდგენილია მომდევნო გვერდზე მოცემულ ცხრილში, რომელიც დაფუძნებულია ორგანიზაციის უმაღლესი ხელმძღვანელობის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციაზე.

ფინანსური ვალდებულებების ლიკვიდურობა 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შედეგნაირად:

	1 წლამდე	1-დან 3 წლამდე	3 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	11,948,797	15,445,067	303,124	27,696,988
სულ პროცენტის მატარებელი ფინანსური ვალდებულებები	11,948,797	15,445,067	303,124	27,696,988
სხვა ვალდებულებები	75,346	-	-	75,346
სულ ფინანსური ვალდებულებები	12,024,143	15,445,067	303,124	27,772,334

ფინანსური ვალდებულებების ლიკვიდურობა 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შედეგნაირად:

	1 წლამდე	1-დან 3 წლამდე	3 წელზე მეტი	სულ
ფინანსური ვალდებულებები				
მიღებული სესხები	10,800,610	15,033,711	204,862	26,039,183
სულ პროცენტის მატარებელი ფინანსური ვალდებულებები	10,800,610	15,033,711	204,862	26,039,183
სხვა ვალდებულებები	56,032	-	-	56,032
სულ ფინანსური ვალდებულებები	10,856,642	15,033,711	204,862	26,095,215

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2015 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლებისათვის

(ქართულ ლარში)

15. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულება შემცირდება საბაზრო ფაქტორების ცვლილების გავლენით. საბაზრო რისკი შეიძლება წარმოიშვას ორგანიზაციის მიერ პროცენტთან, სავაჭრო ან უცხოურ ვალუტაში არსებული ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის შედეგად. არსებობს რისკი, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის რეალური ღირებულება ან მომავალი ფინანსური ნაკადები შეიცვლება უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის გამო (სავალუტო რისკი) და საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების გამო (საპროცენტო რისკი).

- სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა ერთი ვალუტის მიმართ მეორის ფასის ცვლილებით. სავალუტო რისკი არანაკლებ გავლენას ახდენს ორგანიზაციის ფინანსური რისკების განსაზღვრაში. ორგანიზაცია ატარებს სავალუტო რისკს, რომელიც დაკავშირებულია მის ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებთან.

სავალუტო რისკის ზეგავლენა ორგანიზაციაზე 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

ფინანსური აქტივები	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო
გაცემული სესხები	1,090,792	43,466,688	-
ფული და ფულის ექვივალენტი	33,976	163,750	4,105
სულ ფინანსური აქტივები	1,124,768	43,630,438	4,105

ფინანსური ვალდებულებები

მიღებული სესხები	1,117,825	26,283,510	71,188
სხვა ვალდებულებები	75,346	-	-
სულ ფინანსური ვალდებულებები	1,193,171	26,283,510	71,188

სულ ღია საბალანსო პოზიცია	(68,403)	17,346,928	(67,083)

სავალუტო რისკის ზეგავლენა ორგანიზაციაზე 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოცემულია შემდეგ ცხრილში:

ფინანსური აქტივები	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო
გაცემული სესხები	1,728,289	35,807,321	-
ფული და ფულის ექვივალენტი	49,607	103,217	7,901
სულ ფინანსური აქტივები	1,777,896	35,910,538	7,901

ფინანსური ვალდებულებები

მიღებული სესხები	1,475,576	24,487,020	76,587
სხვა ვალდებულებები	56,032	-	-
სულ ფინანსური ვალდებულებები	1,531,608	24,487,020	76,587

სულ ღია საბალანსო პოზიცია	246,288	11,423,518	(68,686)

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2015 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლებისათვის

(ქართულ ლარში)

15. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ორგანიზაციის მგრძობელობას ქართულ ლართან მიმართებით უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსების 20%-იან ზრდასა ან კლებაზე და წარმოადგენს მენეჯმენტის შეფასებას უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის შესაძლო ცვლილებაზე. მენეჯმენტი მიიჩნევს, რომ გონივრულ ზრდას ან შემცირებას საბაზრო გაცვლით კურსებში არ ექნება არსებითი ეფექტი ორგანიზაციის ფინანსურ ანგარიშგებაზე ან კაპიტალზე 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

მგრძობელობა გაცვლითი კურსის ცვლილებაზე	ლარი / აშშ დოლარი		ლარი / ევრო	
	2016	2015	2016	2015
20% ზრდა	3,469,386	2,284,704	(13,417)	(13,737)
20% შემცირება	(3,469,386)	(2,284,704)	13,417	13,737

ანალიზი გულისხმობს, რომ ყველა სხვა ცვლადი, მაგალითად საპროცენტო განაკვეთი, უცვლელია.

- საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიშობა საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების პოტენციური ცვლილების გამო, რომელმაც შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს ორგანიზაციის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალურ ღირებულებებზე. ეს რისკი შესაძლოა წარმოიშვას აქტივებისა და ვალდებულებების მიღება/დაფარვის ვადების შეუსაბამობით, ასევე იმ შემთხვევაში, თუ ასეთი აქტივები და ვალდებულებები დამოკიდებულია კურსის ცვლილებაზე.

ინფორმაცია პროცენტის მატარებელ ფინანსურ ვალდებულებებზე მოცემულია ზემოთ ლიკვიდურობის რისკის შენიშვნაში მოცემულ ინფორმაციაში.

ორგანიზაცია ახორციელებს საპროცენტო განაკვეთის მგრძობელობის ანალიზს.

ორგანიზაციის ყველა პროცენტის მატარებელი აქტივის და ვალდებულების საპროცენტო განაკვეთი ფიქსირებულია, ამიტომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება არ ახდენს გავლენას ორგანიზაციის შემოსავლებსა ან ხარჯებზე.

16. კაპიტალის მართვა

ორგანიზაციის მიზნები კაპიტალის მართვისას შემდეგში მდგომარეობს:

- მოახდინოს ორგანიზაციის ფუნქციონირებადობის უზრუნველყოფა ისე, რომ ორგანიზაციამ გააგრძელოს ეფექტურად საქმიანობა;
- შეესაბამებოდეს სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნილებებს; და
- ჰქონდეს ადეკვატური უკუგება მფლობელებისთვის.

ორგანიზაცია რისკის პროპორციულად აწესებს საჭირო კაპიტალის ოდენობას. ორგანიზაცია მართავს საკუთარი კაპიტალის სტრუქტურას და ახდენს მის კორექტირებას ეკონომიკური გარემოებებისა და აქტივების რისკიანობის შესაბამისად. იმისათვის, რომ შეინარჩუნოს ან დააკორექტიროს კაპიტალის სტრუქტურა, ორგანიზაციამ შეიძლება დააკორექტიროს მფლობელებისათვის გადახდილი დივიდენდები, დაუბრუნოს კაპიტალი მფლობელებს, გამოუშვას ახალი აქციები ან გაყიდოს აქტივები ვალის დაფარვის მიზნით.

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2015 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლებისათვის

(ქართულ ლარში)

17. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

დაკავშირებული მხარეები ან ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან, როგორც წარმოდგენილია ბასს 24-ში „ინფორმაცია დაკავშირებულ მხარეებზე“, წარმოადგენს:

(ა) მხარეებს, რომლებიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ერთი ან რამდენიმე შუამავლით აკონტროლებენ, კონტროლდებიან ან არიან ერთობლივი კონტროლის ქვეშ ორგანიზაციასთან (მათ შორის, დამფუძნებელ ორგანიზაციასა და ფილიალებთან), ფლობენ წილს ორგანიზაციაში, რაც მნიშვნელოვანი გავლენის მიზეზია და ფლობენ საერთო კონტროლს ორგანიზაციაზე;

(ბ) ორგანიზაციის ან მისი მშობელი საწარმოს ძირითად მმართველ პერსონალს;

(გ) (ა) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილთა ოჯახის წევრებს;

(დ) მხარეებს, რომლებიც წარმოადგენენ (გ) ან (ბ) პუნქტში ჩამოთვლილი პირების მიერ კონტროლირებად ან ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებს, ან ამ პირებს მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ მათზე, ან ასეთ საწარმოში ხმის მიცემის უფლება პირდაპირ ან არაპირდაპირ ამ პირების ხელშია.

დაკავშირებულ მხარეებთან ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას ყურადღება ექცევა ამ ურთიერთობის არსს და არა უბრალოდ იურიდიულ ფორმას. ორგანიზაციასა და მის დაკავშირებულ მხარეებს შორის ოპერაციების შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია ქვემოთ.

დაკავშირებულ მხარეებთან ნაშთები და ტრანზაქციები 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობითა და საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა ამ თარიღში:

ფინანსური ანგარიშგების მუხლი	დამფუძნებლები	სხვა დაკავშირებული მხარეები
მიღებული სესხები	402,175	4,120,380
საპროცენტო ხარჯი	(42,087)	(641,084)
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	(23,300)	(63)
ხელფასი და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(23,400)	(8,062)

დაკავშირებულ მხარეებთან ნაშთები და ტრანზაქციები 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობითა და საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა ამ თარიღში:

ფინანსური ანგარიშგების მუხლი	დამფუძნებლები	სხვა დაკავშირებული მხარეები
მიღებული სესხები	289,186	5,460,399
საპროცენტო ხარჯი	-	(749,694)
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	(54,611)	-
ხელფასი და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(17,595)	(799)

შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ბერმელი

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

2015 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული საანგარიშგებო წლებისათვის

(ქართულ ლარში)

---

18. ბალანსის შემდგომი მოვლენები

- ძირითადი საშუალების შეძენა

ორგანიზაციამ ახალი ფილიალის გახსნის მიზნით, 2017 წლის 10 ოქტომბერს შეიძინა საოფისე ფართი ჯამური ღირებულებით 484,595 ლარი.

- ახალი პროგრამული უზრუნველყოფის დანერგვა

ორგანიზაციამ 2017 წლის 10 ოქტომბერს გააფორმა ხელშეკრულება ახალი პროგრამული უზრუნველყოფის დანერგვასთან დაკავშირებით და 2018 წლის 1 მაისიდან დაიწყო ოპერაციების აღრიცხვა.

- ცვლილებები ქართულ კანონმდებლობაში

2017 წლის 23 დეკემბერს საქართველოს პრეზიდენტმა ხელი მოაწერა გადაწყვეტილებას მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ საქართველოს კანონში შემდეგი ცვლილებების შეტანას:

- მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის მიერ გაცემული მიკროკრედიტის მაქსიმალური ჯამური ოდენობა ერთ მსესხებელზე არ უნდა აღემატებოდეს 100,000 ლარს (ნაცვლად 50,000 ლარისა როგორც ეს მანამდე იყო დადგენილი);
- პირის მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად რეგისტრაციისათვის მისი განაღდებული კაპიტალის მინიმალური ოდენობა არ უნდა იყოს 1,000,000 ლარზე ნაკლები (ნაცვლად 250,000 ლარისა, როგორც ეს მანამდე იყო დადგენილი). არსებულმა მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებმა განაღდებული კაპიტალის მინიმალური ოდენობა უნდა შეავსონ 2019 წლის 1 ივლისამდე შემდეგი თანმიმდევრობით:
  - არანაკლებ 500,000 ლარისა – 2018 წლის 1 სექტემბრამდე;
  - არანაკლებ 1,000,000 ლარისა – 2019 წლის 1 ივლისამდე.

ავტორიზებული კაპიტალი მხოლოდ ფულადი ფორმით უნდა გაიზარდოს.